

O. P. C.
director P. C.
2 concerts

O. S. M.
director A
2 concerts

Pozzetta manding
Piatigorsky,
cello

FRITZ KREISLER

PAU CASALS
cello

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA

*1a
plana*

Dimecres, 21 març 1934, a les deu del vespre

Festival J. S. BACH

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

PROGRAMA

~~Intèrpret:~~

ORFEO
CATALÀ

amb la cooperació de
~~de les~~

ANDREA FORNELL,
soprano

CONCEPCIÓ CALLAO

contralt

Emili VENDRELL

tenor

Ricard FUSTER

baríton

Edmond TOLDRA

violí

Vicenç M. de GIBERT

orgue

ORQUESTRA

*detall
adjunt*

Direcció:

Mestre LLUIS

MILLET

Conduïtament per als socis de l'"A. de M. OAC"

- Programa -

17 →

(1)

I

Cantata núm. 140: "Desperteu! diu la veu forta."
Chor, orquestra, orgue, sopran, tenor i baix.

- I Desperteu! — diu la veu forta
(chor a quatre veus, orquestra i orgue).
- II Ell ve, Ell ve! Ja ve el promès
(recitatiu de tenor, orgue i continu).
- III Quan vens, tu, mon bé?
(duo de sopran i bariton, violí sol i continu. — Violí,
~~Ed. Casals~~ ^{EDUARD} TOLDRA)
- IV Sion sent el cant dels guaites
(choral de tenors, orquestra i orgue).
- V Atança't vora meu
(recitatiu de bariton, orquestra i orgue).
- VI L'Amic és meu
(duo de sopran i bariton, oboè sol, orgue i continu. — Oboè,
~~Sr. Cassia Carles~~ ^{Sr. Cassia Carles}).
- VII Glòria et sia cantada. (Choral.)
(chor a quatre veus, orquestra i orgue).

II

Cantata núm. 161: "Vina, dolça hora de la mort." (1ª audició)
Chor, orquestra, orgue, contralt i tenor.

I. De la mort dolça hora, vina.

(ària de contralt, orquestra i orgue).

II Mon, tens el goig feixuc.

(recitatiu de tenor, orgue i continu).

III Ma fal·lera.

(ària de tenor, orquestra i orgue).

IV Per mi tot ja és finit.

(recitatiu de contralt, orquestra i orgue).

V Si mon déu així ho disposa.

(chor a quatre veus, orquestra i orgue).

VI El cos en el sepulcre. (Choral)

(chor a quatre veus, orquestra i orgue).

III

Passio segons Sant Mateu. Fragmento (La negació de Pere).

45. Tal cap d'una petita estona.

(l'evangelista, chor, orquestra i orgue).

46. Llavors començà a fer imprecacions

(l'evangelista, Pere, orgue i continu).

47. Pietat, Senyor.

(ària de contralt, orquestra, orgue i violí solista ^{EDUARD} TOLDRA).

48. Si lluny de Tu jo vivia (Choral).

(chor, orquestra i orgue).

Cantata núm. 50. "Doncs la salut i el vigor i l'imperi i el poder."
Doble chor a vuit veus, orquestra i orgue. (1ª audició)

Grans orgues Walcker & Co de Ludwigsburg.

(2)

CANTATA NÚM. 140

«DESPERTEU! — DIU LA VEU FORTA»

I

*cos 7/5.8
a 16 ac.*

— Desperteu! — diu la veu forta
dels guaites de dalt la muralla:
— Desperta, tu, Jerusalem! —
Mitja nit és l'hora d'ara;
els guaites amb veu clara ens criden:
— On sou, on sou verges prudents?
Amunt! ja ve el promès,
preneu els llantions.
Al·leluia. Al·leluia!!
Sigueu a punt per les noces,
vosaltres l'heu d'anà a cercar.

II

Ell ve, Ell ve! Ja ve el promès! Filles de Sion eixiu prest, que ja davalla de l'altura vers la casa maternal. Ja ve el promès; com una daina, com cervatell, igual ell salta pels turons i us duu el menjar del casament. Amunt, no us adormiu! Correu, aneu-lo a rebre. Oh! Mireu! Gairebé ja arriba.

III

— Quan vens, tu, mon bé? — Ja vinc, ton ajut. Ja vinc prest, ton bé!
— T'espero amb la llàntia encesa. Quan vens, tu, mon bé? — Ja vinc, ton ajut. Ja vinc prest, ton bé! Ja s'obre el saló. — Que s'obri el saló! — Ja s'obre el saló pel cèlic convit. — Oh, vina, Jesús! — Aquí em tens, oh ànima aimada!

IV

Sion sent el cant dels guaites,
i el cor saltant-li d'alegria
desperta i corre tot seguit.
Son amic del cel davalla,
de gràcia i veritat radia
com astre alçant-se al firmament.
Oh vina, t'esperem,
Jesús, el Fill de Déu.
Hosianna!
Tots et seguim vers el saló
ens recomforta el teu convit.

V

Atança't vora meu,
 promesa del meu cor!
 A tu m'he confiat
 per sempre, eternament.
 Damunt mon cor jo et vull,
 amb el meu braç com vela vull guiar-te
 i donar goig als teus ulls tristos.
 El dol oblida i el sofrir
 que tu, oh ànima, passares.
 La meva esquerra et sostindrà
 mentre ma dreta t'acarona.

VI

L'amic és meu! — I jo sóc teu! — L'amor mai res separa. Jo vull amb
 tu al cel viure entre roses. — Tu vols amb mi al cel viure entre roses. Allí
 l'alegria, allí serà el goig.

VII

Glòria et sia cantada
 amb llengua humana i encelada,
 amb cimbals i arpes bé sonant.
 Dotze perles són les portes
 de ta ciutat; tu ens confortes
 amb àngels el teu tron voltant.
 Cap ull no ha sotjat,
 cap oïda no ha escoltat
 joia semblant.
 Fruïm eix do,
 ibi ibi
 Etern in dulci júbilo.

Trad. FRANCESC PUJOL.

Cançó núm. 161.

(3)

"Vina, dolça hora de la mort."

I

De la mort dolça hora, vina;

l'esperit,

esmarrit,

vol ta mel divina).

Endolceix ma departença,

vina a mi,

sol diví,

jo t'espero sens temença.

II

Mon, tens el goig feixuc;

ton sucre enverinat gustar no puc,

ta claredat

és malastruga,

i allí on tes roses s'han badat

hi ha espines a desdir

per l'esperit punyir.

La groga mort per mi és la roja albada;

amb ella arriben les clàries

de glòria i celéstials delícies.

Mon cor, que eixa esplendor albira,

per l'hora de la mort sospira.

Jo tinc daler ~~per~~

pel Crist i amb Ell fer vida,

jo tinc daler

per per del món fugida.

III

Ma fal·lera

és del Salvador l'espera

i del Crist a prop estar.

Si el meu ésser, cendra i terra,

de la mort serà desferia,

l'esperit més brillarà

amb els àngels, com foguera.

(Segueix)

IV

Per mi tot és ja fiint:

mon, bona nit!

Per mi consòl no m'és hi hauria
si en braços de Jesús moria;

Ell és mon dolç desmai!

El meu formar amb roses ell cobreixi
fins que amb Jesús mon cor reneixi,

fins que el seu xai

parturi per la dolça plana;

la mort mai sia sobirana.

Vina aviat, jorn de la mort joia.

Oh! prent colpeix, darrer moment pietà!

V

Si mon Déu així ho disposa,

jo desitjo que el cos meu

sia ja en la tomba closa;

l'esperit, tornant a Déu,

l'imortal vestit es posi

i en la pau del cel reposi.

Oh! Jesús, preneu-m'ho tot!

Sia aquest mon darrer mot!

VI

El cos, en el sepulcre,

pels cucs será menjat;

de nou tornarà pulcre,

pel Crist reuscitat;

viurà fruint gaubança,

sens dol ni desconhort

en cèlica alegrança.

Quin mal em fa la mort?

Trad. Francesc Puig.

(4)

Passió segons Sant Mateu (Fragment)
La negació de Pere.

45. Recitat.

Í al cap d'una petita estona tots els d'allí s'acostaren, dient-li a Pere:

Chor.

"Cert és; també tu ets d'aquells homes, puix et traeix ton llenguatge."

46. Recitat.

Llavors començà a fer imprecacions i a jurar: "Eix home jo no el conec." Í de seguida cantà el gall. Í Pere es recordà de les paraules de Jesús, quan va dir-li: Ans de que canti el gall em negaràs tres vegades. Í a fora eixint, plorà amargament.

47. Aria. Contralt

Pietat, Senyor,
mon Déu, pietat mon dol t'inspiri.

Mira el plor
de mos ulls, i del cor meu
l'amargor.

48. Choral.

Si lluny de Tu jo vivia,
ara prop teu heu tornat,
car tu Fill em redimíia

gent-ne de ~~la~~ mort rexiat.
Si ma culpa fou molt greu,
esperar bé puc, mon Déu,
que, apietat de mi' agonía,
salvaràs l'ànima mia.

Grad. V. Gibert i F. Enjol.

(5)
Cantata min. 50.

"Doncs la salut i el vigor i l'imperi i el poder."

Doncs la salut i el vigor i l'imperi i el poder del Déu nostre el seu Crist esperen, puix rebutjat ha estat qui n'era demanant jorn i nit a Déu.

~~Grad.~~ Francesc Tujol

CANTATA NUM. 140

I

«DESPERTEU!—DIU LA VEU FORTA»
—Desperteu!—diu la veu forta
dels guaites de dalt la muralla:
—Desperta, tu, Jerusalem!—
Mitja nit és l'hora d'ara:
els guaites amb veu clara ens criden:
—On sou, on són verges prudents?
Amunt! ja ve el promès,
preneu els llantions.
Alleluia. Alleluia!!
Siguen a punt per les noces,
vosaltres l'heu d'anà a cercar.

II

Ell ve, Ell ve! Ja ve el promès! Filles de Sion
eixiu prest, que ja devalla de l'altura vers la casa
maternal. Ja ve el promès; com una daina, com
cervatell, igual ell salta pels turons i us duu el
menjar del casament. Amunt, no us adormiu! Cor-
reu, aneu-lo a rebre. Oh! Mireu! Gairebé ja arriba.

III

—Quan vens, tu, mon bé?—Ja vinc, ton ajut. Ja
vinc prest, ton bé!—T'espero amb la llàntia en-
cesa. Quan vens, tu, mon bé?—Ja vinc, ton ajut.
Ja vinc prest, ton bé! Ja s'obre el saló.—Que s'obri
el saló!—Ja s'obre ~~el~~ pel cèlic convit.—Oh,
vina, Jesús!—Aqui em tens, oh ànima aimada!

IV

Sion sent el cant dels guaites,
i el cor saltant-li d'alegria
desperta i corre tot seguit.
Son amic del cel davalla,
de gràcia i veritat radia
co's astre alçant-se al firmament.
Oh vina, t'esperem,
Jesús, el Fill de Déu,
Hosanna!

Tots et seguim vers el saló
ens reconforta el teu convit.

V

Atançat vora meu,
promesa del meu cor!
A tu m'he confiat
per sempre, eternament.
Damunt mon cor jo et vull,
amb el meu braç com vela vull guiar-te
i donar goig als teus ulls tristos.
El dol oblida i el sofrir
que tu, oh ànima, passares.
La meua esquerra et sostindrà
mentre ma dreta t'acaronà.

VI

I'amic és meu!—I jo sóc teu! L'amor mai res
separa. Jo vull amb tu al cel viure entre roses.—
Tu vols amb mi al cel viure entre roses. Allí l'ale-
gria, allí serà el goig.

VII

~~Cançó~~ et sia cantada
amb llengua humana i enclada,
amb cimbals i arpes bé sonant.
Dotze perles són les portes
de ta ciutat; tu ens portes
amb àngels el teu tron voltant.
Cap ull no ha setjat,
cap oïda no ha escoltat
jola semblant.
Fruim eix do,

~~est!~~
Etern in dulci tubilo.

CANTATA NUM. 161

«VINA, DOLÇA HORA DE LA MORT»
I

De la mort dolça hora, vina;
l'esperit,
esmarrit,
vol ta mel divina.
Endolceix ma departença,
vina a mi,
sol diví,
jo t'espero sens temença.

II

Món, tens el goig feixuc:
ton sucre enverinat gustar no puc,
ta claredat
és malastruga.

rm
Hosanna!
Xm
19 (atansant)

* cel
— Glòria

mes esper

2

i allí on tes roses s'han badat
hi ha espines a desdir
per l'esperit punyir.
La groga mort per mi és la roja albada;
amb ella arriben les claricies
de glòria i celestials delícies.
Mon cor, que eixa esplendor albira,
per l'hora de la mort sospira.
Jo tinc daler
pel Crist i amb Ell fer vida,
jo tinc daler
per fer del món fugida.

III

Ma fallera
és del Salvador l'espera
i del Crist aprop estar.
Si el meu ésser, cendra i terra,
de la mort serà desferra,
l'esperit més brillarà
amb els àngels, com foguera.

IV

Per mi tot és ja finit:
món, bona nit!
Per mi consi només hi hauria
si en braços de Jesús moria;
~~X~~ és mon dolç desmai!
El meu fossar amb roses ell cobreixi
fins que amb Jesús mon cor reneixi,
fins que el seu xai
pasturi per la dolça plana;
la mort mai sia sobirana.
Vina aviat, jorn de la mort joïós.
Oh! prest colpeix, darrer moment pietós!

V

Si mon Déu així ho disposa,
jo desitjo que el cos meu
sia ja en la tomba closa;
l'esperit, tornant a Déu,
l'immortal vestit es posi
~~X~~ en la pau del cel reposi.
Oh! Jesús, preneu-m'ho tot!
Sia aquest mon darrer mot!

VI

El cos, en el sepulcre
pels cues serà menjat;
de nou tornarà pulcre,
pel Crist resuscitat;
viurà fruit gaubança,
sens dol ni desconhort
en cèlica alegrança.

Quin mal em fa la mort?

PASSIO SEGONS SANT MATEU (Fragments)
LA NEGACIO DE PERE

45. RECITAT

I al cap d'una petita estona tots els d'allí s'acosta-
ren, dient-li a Pere:

(CHOR)

«Cert és; també tu ets d'aquells homes, puix et
traeix ton llenguatge»

46. RECITAT

Llavors començà a fer imprecacions i a jurar:
«Eix home jo no el conec.» I ~~després~~ cantà el
gall. I Pere es recordà de les paraules de Jesús, quan
va dir-li: Ans de que canti el gall em negaràs tres
vegades. I a fora ~~vixint~~, plorà amargament.

47. ARIA. Contralt

Pietat, Senyor,
mon Déu, pietat mon dol t'inspiri
Mira el plor
de mos ulls, i del cor meu
l'amargor.

48. CHORAL

Si lluny de Tu jo vivia,
ara prop teu heu tornat,
car ~~Fill~~ em redimí
fent-ne de sa mort rescat.
Si ma culpa fou molt greu,
esperar bé puc, mon Déu,
que, abietat de m'agonia,
salvaràs l'ànima mia.

CANTATA NUM. 50

estat qui p'era demandant torn i nit a Déu
Doncs la salut i el vigor i l'imperi i el poder del
Déu nostre al seu Crist esperen, puix rebutjat ha
«DONCS LA SALUT I EL VIGOR I L'IMPERI I EL PODER»

Trad. de V. de Gilbert i F. Pujol

Lo
X E II

X i

més
espai

le

H ton

arriglar

H
de seguida

més espai

16 7/7 Les Cantates religioses de Joan Leberstia Bach.

Hi ha qui diu que les cent noranta Cantates religioses de Bach que han arribat fins a nosaltres, són la meitat de les que produí el cantor de Sant Tomàs de Leipzig. Hi ha també qui suposa que les cantates perdudes són més de la meitat. Albert Schweitzer, però, que ha estudiat bé la qüestió, diu que en totalitat Bach escriví cinc cicles de cantates per al servei religiós; cada cicle, que compren les cantates per al servei del tot un any, estava format a Sant Tomàs de Leipzig per cinquanta nou cantates, de manera que la totalitat de les que Bach compongué seria de dues centes noranta cinc. Sembla, doncs, que les cantates extraviesades per negligència de Wilhelm Friedemann, un dels fills de Bach al qual escaigueren en herència, són, només, un centenar.

Si de tota l'enorme producció de Bach no n'hagués que-

(2)
dat més que les cent noranta cinc cantates religioses actual-
ment conegudes, no per això disminuiria la grandesa de
la personalitat del que hom pot qualificar, sense dubtes ni
reserves, del més gran entre els més grans músics. En les
cantates religioses apareixen acurats amb el més viu relleu
tots els caires i tots els aspectes, espirituals i qualsevol di-
riem físics, d'aquella personalitat. Tota la gamma
del sentiment humà en relació amb la divinitat, tots els
matisos de la inspiració poètico-musical, totes les mani-
festacions del talent bellament equilibrat d'una naturalesa
sana i robusta, tota la plenitud d'una ciència i d'una
tècnica incomparables, totes aquestes qualitats apareixen
radiants de la llum del geni a cada pàgina, a cada rat-
lla de les cantates religioses. Les tres que figuren en el
present programa, tan diverses de caràcter, tan sublims
d'inspiració, tan magnífiques de realització, són la mi-
llor demostració del que diem.

La que omple la primera part és la coneguda pel

mots Wachet auf del seu començament, i porta el núm. (3)
140 de la col·lecció. És escrita sobre el text del choral místic
de Nikolai, i el tema musical d'aquest choral és el que fi-
gura en el primer fragment, en el núm. IV i en el final.

Aquesta cantata tracta de la paràbola de les verges prudentes
i les verges folles, o sigui l'Evangeli del vint i setè d'aumen-
ge després de la Trinitat.

El cor inicial, Despertet! diu la veu forta, descriu el
gran despertar. Comença l'orquestra amb acords d'im-
pulsos destinats de notes llargues i curtes, alternades, ple de
solemnitat, que simbolitzen la divinitat del Crist en el seu
pas per la terra, mentre un motiu ascendent, reproduït
quatre vegades i transformat en exales més vives i bri-
llants, tradueix la idea del despertar-se i alçar-se de les
verges exerceïdes. Entren tot seguit les veus humanes, els
soprans amb el tema del choral en notes llargues i tin-
gudes, les altres veus amb figuracions severament
expressives, intimanant les verges al despertar. Final

(A)
el mateix caràcter van alternant el cor i l'orquestra, aquesta
darrera glosant sempre els dos temes inicials, que serveixen
de concertari i acompanyament al cor, i aquest amb
els seus grans períodes superbament majestuosos, interrom-
puts vers la fi per un al·lèluia ple de brillants vocali-
zacions.

Va seguir aquest choral d'un recitatiu de tenor anun-
ciant la vinguda immediata del promès i estimulant
les verges a anar-lo a rebre.

El número III és un duet en el qual dialoguen
el sopran i el baix, simbolitzant l'ànima i el Crist res-
pectivament. L'ànima, ansiosa, pregunta incessantment:
quan veus? t'espero, mentre el Crist calma el seu ne-
quit anunciant la vinguda immediata. Per damunt
de les veus i com una carícia amanyagadora, un violí sol
descabdella una bellíssima melodia, plena de figuracions
decoratives, mentre l'orquestra forma un fons de dolcesa
i suavitat.

(5)
Per al mím. IV, Bach confia a l'orquestra una melodia, que va repetint com una tornada, d'aire cadenciós, a manera de dansa solemniat, a la qual es barreja periòdicament la melodia del choral, cantada ara pels tenors. És el corteig que arriba, que passa; la cadenciós tornada s'ineix, i les verges que no estaven a punt resten soles, desesperades.

El recitatiu de baix del mím. V és la veu de Jesús, que parla a l'ànima i la comforta.

En el mím. VI l'ànima i el Crist entonen un nou diàlec, ple ara de la joia de la possessió recíproca, joia que descriu l'oboe amb les seves volades i figuracions gracioses.

Quan la Cantata el mateix tema del choral entonat en el mím. I pels sopranos i en el IV pels tenors, presentat ara en la forma senzilla i característica dels chorals, amb una harmonització a quatre veus robusta i plena i amb un aire majestuos i triomfal.

La Cantata núm. 161, d'una bellesa sorprendent,
és una de les tres que escriu a Weimar amb textos de
Franck, sobre la nostàlgia de la mort, tema que ha
inspirat a Bach pàgines d'una emoció insuperable.
Sobre aquest caràcter particular del geni de Bach diu
Schweitzer: "Aquest home robust i sa, que vivia voltat
de l'afecció d'una gran família, aquest home que era
l'energia i l'activitat personificades, que, si més, tenia
un gust pronunciat per allò francament burlesc, sentia,
en el fons de la seva ànima, el desig intens, l'embarcament
del repòs etern. Coneixia la nostàlgia de la mort, com
jamai ésser humana la coneix. Jamai, tanbé, aquesta
nostàlgia de la mort, no ha estat traduïda en música
d'una manera més sorprendent. En la mort, Bach
serteja l'alliberadora suprema i descriu, en admirable
berceuses espirituals, la calma que invadeix la seva à-
nima a n'aquest pensament; o bé encara, la seva
felicitat es tradueix en temes joiosos i exuberants, d'una

(7)
alegria sobrenatural. Hom sent que la seva ànima entera
conta en aquesta música i que el creient l'ha escrita
en una mena d'exaltació. Així desitjada, així esperada,
la mort no el sorprèn. Al moment suprem, el seu
rostre degué il·luminar-se d'aquest somni sobrenatural
que hom descobreix en algunes de les seves cançons,
com la 161.

Es iniciada aquesta per una ària de contralt d'una
suavitat angèlica; la dolça hora de la mort és demanada
humilment però amb insistència inlassable, que subratllen
d'un prec ~~prec~~ no menys insistent dues flautes amb
ritme obstinat.

Segueix un recitatiu de tenor en el qual l'ansiosa
espera de la mort és accentuada pel record de les mal-
vestats del món, comparades amb les delícies de la
llum eterna.

A continuació del recitatiu, el tenor canta una
ària intensificant la vehemència de la fe i la

mort amb accents tan ariat tendres i suplicants com
dramàtics i pressosos. (8)

En el mínim IV torna a cantar la veu de contralt
en un recitatiu gairebé arioso, acompanyat per les flautes,
l'orquestra de corda i el continu, aconviadant-se del
món per a trobar el dolç desmai de la mort en braços
de Jesús. La força dramàtica de l'aspiració a la mort
arriba al punt àlgid en aquest magnífic recitatiu,
en el qual tots els conceptes, tots els mots significatius
són subratllats, són enlairats i sublimats per l'expres-
sió musical amb una veritat punyent.

Després d'aquesta apassionada requesta per la des-
lliurança Suprema, apareix, com una veritable antici-
pació de la cèlica gaubança, una d'aquelles bercenses
de la mort que esmenta Schweitner. Tornen les dues flautes
amb el mateix dibuix destinat del començament, que al-
terna ara amb altres figuracions també insistents
però més ràpides, mentre el cor va descabdellant

(9)
les estrofes de la berceuse d'una dolcesa imponderable, d'una expressió ultra terrena que commou fins a les llàgrimes, d'una unció i un fervor tan purs que transporten l'esperit.

I don aquesta meravellosa Cantata el choral de consuetud, en el qual és encara intensificada l'expressió d'arrobament del chor anterior, i que s'ineix amb una cadència suspensiva que és una prodigiosa traducció musical de la interrogació del darrer vers. El tema d'aquest choral és un dels que Bach empra amb molta freqüència, especialment en la Passió segons Sant Mateu. Cada vegada, però, troba la manera de variar-ne l'aspecte, i aquí el presenta amb una harmonització i un agençament de les veus que és una pura meravella. La intervenció de les flutes cantant lliurement per damunt de les veus li dona una dolça lluminositat que acaba de contribuir a l'impressió d'ensomni.

En la Cantata núm. 50 el mestre tradueix un curt verset de l'Apocalipsi que parla de l'adveniment

de la potència de Déu i del triomf sobre Satan. (10)

Es constituida aquesta ~~banda~~ ~~banda~~ només que per un gran coral a vuit veus dividides en dos cors i en forma de doble fuga, amb acompanyament d'orquestra, la qual aporta elements propis en el desenvolupament, especialment amb les soneries de les trompetes i dels oboes, de caràcter heroicament combatiu. La tessitura de la primera trompeta obliga a emprar un instrument especial, construït en la tonalitat de re, amb el qual amb prou feines és possible d'arribar els sons extremadament aguts que Bach escriu. Cal remarcar la intervenció de les timbales, de les quals usa Bach poquíssim en la seva enorme producció.

El gran doble cor fugat reposa sobre un tema de notes repetides i salts ascendents, que tradueix una marxa o un pas d'una gran fermesa i decisió, un propi continuat, una potència irrenistible; aquest tema, que podríem qualificar de la força, encadena

(11)
Sense interrupció amb un altre, llargament voca-
litzat, de ritme més variat i de figuració ondulada,
tan aviat descendent com ascendent. Des més que amb
aquest dos temes i les derivacions que d'ells extreu en té
prou Bach per a aixegar aquesta construcció donant
d'una potència incomparable i d'una complexitat
extremada, que atueix i omple d'admiració com la
contemplació de la més grandiosa i florida de les ca-
tedrals gòtiques.

Francesc Vujak.

I que simbolitza la joia triomfal.